Ευρωπαϊκή Ένωση Δικαστών (έμβλημα)

Περιφερειακή Ένωση της Διεθνούς Ένωσης Δικαστών

Παλάτσιο δε Ζουστίτσια – Πιάτσα Καβούρ – 00139 – Ρώμη - Ιταλία

Προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης της Ελλάδας

Κ. Κωνσταντίνο Τσιάρα

ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΩΝ ΕΝΩΣΕΩΝ ΔΙΚΑΣΤΩΝ ΣΕ ΝΟΜΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ ΓΙΑ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΗΜΑ

Προς την Αυτού Εξοχότητα,

Απευθύνομαι σε εσάς στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων μου ως Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης Δικαστών («ΕΑΔ»), η οποία έχει ως μέλη της Ενώσεις Δικαστών σε 44 ευρωπαϊκά κράτη, θεμελιώδης δε σκοπός της είναι η προάσπιση της δικαστικής ανεξαρτησίας και του κράτους δικαίου.

Η Ένωσή μας πληροφορήθηκε πως η Ελληνική Κυβέρνηση, που εκπροσωπείται στην περίπτωση αυτή από εσάς ως Υπουργό Δικαιοσύνης, προτίθεται να προωθήσει νομοθετικές μεταβολές που αφορούν την υπηρεσιακή κατάσταση των δικαστικών και εισαγγελικών λειτουργών στην Ελλάδα. Ειδικότερα, οι νομοθετικές μεταβολές θα περιλαμβάνουν ζητήματα που σχετίζονται με την προαγωγή, την αξιολόγηση και τον πειθαρχικό έλεγχο των δικαστών και εισαγγελέων.

Περαιτέρω, η Ευρωπαϊκή Ένωση Δικαστών ενημερώθηκε πως σκοπεύετε να προχωρήσετε σε τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας σύντομα, χωρίς να δώσετε στις ενώσεις δικαστών και εισαγγελέων στη χώρα σας τη δυνατότητα να παρουσιάσουν τις απόψεις τους επίσημα κατά τη διάρκεια της νομοπαρασκευαστικής διαδικασίας, με τη δημιουργία νομοπαρασκευαστικής επιτροπής.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση Δικαστών εκφράζει τη μεγάλη της ανησυχία για τις προθέσεις της Ελληνικής Κυβέρνησης. Κάθε νομοπαρασκευαστική διαδικασία που αφορά την κατάσταση των δικαστικών και εισαγγελικών λειτουργών, χωρίς να περιλαμβάνει τις επαγγελματικές τους ενώσεις θα εγκαθίδρυε ένα ρήγμα στις διεθνείς αξίες που έχουν αναγνωρισθεί ως κοινό ευρωπαϊκό κεκτημένο.

Για παράδειγμα, θα σας αναφέρουμε μερικούς από τους πιο βασικούς διεθνείς κανόνες:

CCJE[1] Γνωμοδότηση No 24 (6 Νοεμβρίου 2020) παράγραφος 41:

> Το CCJE (Συμβουλευτικό Συμβούλιο Ευρωπαίων Δικαστών) επιδοκιμάζει τη συμμετοχή των ενώσεων δικαστών στην νομοπαρασκευαστική διαδικασία επεξεργασίας νομοσχεδίων που αφορούν τον τομέα της δικαιοσύνης, τα οποία προωθούνται από την εκτελεστική εξουσία. Όταν συστήνονται νομοπαρασκευαστικές επιτροπές ή ομάδες με παρόμοιο σκοπό, πρέπει να συμμετέχουν εκπρόσωποι των δικαστικών ενώσεων. Γενικότερα, η γνώμη των ενώσεων δικαστών πρέπει να ζητείται και να λαμβάνεται υπόψη από την εκτελεστική εξουσία σε όλα τα στάδια που αφορούν μεταρρυθμίσεις στην κατάσταση των δικαστικών λειτουργών, τις οικονομικές τους απολαβές, τις συνθήκες εργασίας και τη θέση τους.

OSCE[2]/Επιτροπή Βενετίας[3]/Συμβούλιο της Ευρώπης/Κατευθυντήριες οδηγίες για την Ελευθερία της Ένωσης (2015) παράγραφοι 183 και 184:

> 183: Σε μία συμμετοχική δημοκρατία, με ανοιχτή και διαφανή νομοπαρασκευαστική διαδικασία, οι ενώσεις πρέπει να μπορούν να συμμετέχουν στη διαμόρφωση της νομοθεσίας σε όλα τα στάδια, σε τοπικό, εθνικό ή διεθνές επίπεδο.
>
> 184: Αυτή η συμμετοχή πρέπει να διευκολύνεται με τη δημιουργία μηχανισμών που θα επιτρέπουν στις ενώσεις να περιλαμβάνονται στον διάλογο και να ζητείται η γνώμη τους από την εκτελεστική εξουσία σε όλα τα επίπεδα της διακυβέρνησης.

Το CCJE αναφέρεται σε αυτούς τους κανόνες στην Απόφασή του με αριθμό 23, παρ. 48.

---

[1] Σημείωση του μεταφραστή: Το CCJE είναι το «Συμβουλευτικό Συμβούλιο Ευρωπαίων Δικαστών» του Συμβουλίου της Ευρώπης. Το Συμβουλευτικό Συμβούλιο Ευρωπαίων Δικαστών συγκροτήθηκε από την Επιτροπή Υπουργών με σκοπό την ενδυνάμωση του ρόλου των δικαστών στην Ευρώπη, καθώς το δικαστικό σώμα θεωρείται ο ακρογωνιαίος λίθος του κράτους δικαίου, βασικής αρχής του ΣτΕ . Το ανωτέρω Συμβούλιο ασχολείται με θέματα ανεξαρτησίας, αμεροληψίας και ικανότητας των δικαστών και είναι το μοναδικό σώμα στην Ευρώπη που λειτουργεί στους κόλπους διεθνούς οργανισμού και αποτελείται αποκλειστικά από δικαστές. Πληροφορίες από την ιστοσελίδα του Υπουργείου Δικαιοσύνης (https://www.ministryofjustice.gr/?page_id=1205)

[2] Σημείωση του μεταφραστή: Ο OSCE είναι ο «Οργανισμός για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη». Περαιτέρω πληροφορίες στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Δικαιοσύνης (https://www.ministryofjustice.gr/?page_id=1205).

[3] Η Επιτροπή της Βενετίας, επισήμως «Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τη Δημοκρατία δια του Δικαίου» είναι συμβουλευτικό όργανο του Συμβουλίου της Ευρώπης επί ζητημάτων ανεξαρτησίας, αμεροληψίας και αρμοδιότητας των Δικαστών. Πληροφορίες από την ιστοσελίδα του Συμβουλίου της Ευρώπης (https://www.coe.int/en/web/ccje).

Περαιτέρω, θα θέλαμε να επιστήσουμε την προσοχή σας στα ακόλουθα συμπεράσματα που περιέχονται στην Έκθεση για το Κράτος Δικαίου που συνέταξε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για το έτος 2020:

> Η βελτίωση της περιεκτικότητας και της ποιότητας της νομοθετικής διαδικασίας είναι σημαντική για διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις (σελ. 22).
>
> Υπερβολική χρήση εσπευσμένης και επείγουσας νομοπαρασκευαστικής διαδικασίας δύναται να εγείρει αμφιβολίες ως προς την τήρηση της αρχής του κράτους δικαίου (ως ανωτέρω).
>
> Η υιοθέτηση νομοθετικών διατάξεων που βασίζονται σε πρωτοβουλίες, ληφθείσες απευθείας από μέλη του Κοινοβουλίου, χωρίς να προηγηθεί διαβούλευση με τους ενδιαφερόμενους φορείς και χωρίς να έχει ακολουθηθεί η συνήθης νομοπαρασκευαστική διαδικασία αποτελεί επίσης κίνδυνο για τον σεβασμό της αρχής του κράτους δικαίου (σελ. 22-23).

Το Κράτος Δικαίου είναι θεμελιώδης ιδρυτική αρχή της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (αρθ. 2 της Συνθήκης). Επομένως, όταν προωθούνται νομοθετικές μεταβολές που αφορούν ουσιώδη ζητήματα της κατάστασης των δικαστικών και εισαγγελικών λειτουργών – όπως η προαγωγή, η αξιολόγηση και ο πειθαρχικός έλεγχος -, θεωρούμε ότι αποτελεί νομική υποχρέωση κάθε κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης να συμπεριλάβει επισήμως τις δικαστικές ενώσεις στη νομοπαρασκευαστική διαδικασία. Η μη συμμόρφωση ενός κράτους μέλους με αυτές τις βασικές αρχές είναι δυνατό να θεωρηθεί ως παραβίαση της αρχής του Κράτους Δικαίου. Πολύ περισσότερο όταν οι νομοθετικές μεταβολές, που αφορούν την προαγωγή και αξιολόγηση των δικαστικών λειτουργών και ιδίως τον πειθαρχικό τους έλεγχο, δύνανται να αποτελέσουν απειλή για τη δικαστική ανεξαρτησία.

Εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης Δικαστών, ζητώ από την Ελληνική Κυβέρνηση να διασφαλίσει αποτελεσματικά και άμεσα ότι οι ενώσεις δικαστών και εισαγγελέων στην Ελλάδα συμμετέχουν χωρίς εξαιρέσεις σε κάθε νομοπαρασκευαστική διαδικασία που λαμβάνει χώρα ενόψει νομοθετικών μεταβολών που αφορούν το δικαστικό σώμα και ειδικά την επαγγελματική κατάσταση των δικαστικών και εισαγγελικών λειτουργών.

Με εκτίμηση

Jose Manuel Igreja Matos

Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης Δικαστών

(υπογραφή)